

AKO 13

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ / 13

Zeffirelli

AIDA

49 Yıl Sonra La Scalada

İDİL BİRET ÖZEL EKİ
special supplement

AKBANK SANAT
İMPARATORLUĞU

AKBANK SANAT'S ARTISTIC EMPIRE

MONICA
MOLLINA

GIUSEPPE
SABBATINI

Açık Radyo
NOTALARLA SOHBET

ZERHAN GÖKPINAR

DUYGULARIN SESİ
DOĞAÇLAMA

AKOB

Akdeniz Opera ve Bale Kulübü
adına imtiyaz sahibi
Fazıl Tütüner

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
A. Vahap Kokulu

Yayın Yönetmeni
İhsan Toksöz

Yayın Kurulu
F. Hakan Gürkan
A. Vahap Kokulu
Semih Vural
Nihat Taner

Yapım

ERİLYA
TASARIM

bilgi@erilyatasarim.com
0 324 238 0 532
Kültür Mh. Cengiz Topel Cd. No:10
Kat:1 D:1 Çamlıbel / MERSİN

Kapak ve Sayfa Tasarımı
Burçin Keseci

Baskı

Güven Ofset Ltd. Şti.
Uray Caddesi No: 25/A Mersin
Tel: 0 324 238 28 80 - 237 27 80
Faks: 0 324 237 80 61

Basım Tarihi

14.05.2012

1000 adet basılmıştır.

AKDENİZ OPERA VE BALE KULÜBÜ DERNEĞİ
Bahçe Mh. 4606 Sk. İstiklal İşhanı Kat: 2 Mersin

Tel: 0 324 238 86 80

akob@akob.org • www.akob.org

Bağışlarınız için banka hesap numarası:

İŞ BANKASI Uray Şubesi
Şube Kodu: 6607 Hesap No: 959250
IBAN: TR690006400000166070959250

* Dergimize gönderilen yazı ve görseller
yayınlansın ya da yayınlanmasın iade edilmez.
Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

4-6

AKBANK SANAT İMPARATORLUĞU

AKBANK SANAT'S ARTISTIC EMPIRE

8-9

MONICA MOLLINA

10-13

MUSTAFA BAYIK

14-16

AIDA 49 YIL SONRA LA SCALA'DA

18-21

TENORE / MAESTRO GIUSEPPE SABATTINI

24-25

DUYGULARIN SESİ DOGAÇLAMA

26-30

ZERHAN GÖKPINAR NOTALARLA SOHBET

32-33

VAN OKULLARINA KLASİK MÜZİK DESTEĞİ

34-35

İZMİRLİ YÜREKLERDEN MERSİNLİNİN GÖNLÜNE SES VERENLER

36

DOLCE MÜZİK ÖĞRETMENLERİ TOPLULUĞU

38-42

ÇOCUK VE MÜZİK

İhsan Toksoz
toksoz.akob@gmail.com

YENİLİKLERLE KARŞINIZDAYIZ!

AKOB “ÖZEL DERGİ EKLERİ” VERMEYE BAŞLADI

Bu kez biraz gecikmeli çıkıyoruz karşınıza. Ama beklemeye değdi diyeceksiniz sanıyorum. İlk kez bu sayımızla birlikte size İngilizce/ Türkçe bir özel dergi eki vermenin mutluluğunu yaşıyoruz. İleride bu özel dergi eklerimizin kitaplığınıza değer katacağını düşünüyoruz.

İlk özel ekimiz bir İdil Biret kitapçığı.

“All Involving, All Embracing İdil Biret”

“Sürükleyici, Büyüleyici Müziği İle İdil Biret”

İngiliz eleştirmen ve müzik yazarı Bill Newman'ın kaleme aldığı, İdil Biret'in performans ve kayıtlarının genel bir değerlendirilmesinin yapıldığı ve aynı zamanda kendisiyle samimi bir söyleşiyi içeren bu kitapçık ile AKOB Anadolu müzik yayıncılığındaki misyonunun sınırlarını genişleterek, profesyonel ve akademik müzik yazılarına sayfalarını açıyor ve yeni yazarlara davetiye çıkarıyor.

Bu sayımızdaki diğer yazarların yazıları ise yine ilginç konulara parmak basıyor.

Ömer Eğecioğlu, 49 yıl aradan sonra La Scala'da tekrar sahnelenen Zefirelli'nin AIDA operasını izledi sizler için.

Meral Güneymen, Amerika'daki müzik elçimiz ve yeni yazarımız; klasik müzik dünyasında günümüzde göz ardı edilen “Doğaçlama” konusuna değiniyor yazısında. Yazının ikinci bölümü sonraki sayımızda yer alacak.

Aytaç Yalman, müzik camiasında yazıları, sahne eserleri ve besteleriyle tanınıyor. Dergimiz için kaleme aldığı “Çocuk ve Müzik” başlıklı yazısını ilgiyle okuyacaksınız.

Alexandra Ivanoff, bu kez AkSanat'ı tanıtıyor bizlere.

Tuba Özkan, Açık Radyo “Notalarla Sohbet” Programı yapımcısı Zerhan Gökpinar ile söyleşi yaptı sizler için. Zerhan Hanım, aile yadigarı “Hekimbaşı Yalısı”nın kapılarını açıyor bizlere. Tarihten yaprakları birlikte çevirecek ve günümüzde orada yapılan klasik müzik konserlerini yaşayacaksınız dergimiz sayfalarında.

Pervin Çakar, bu sayımız için ünlü İtalyan Tenor/Maestro Giuseppe Sabbatini ile bir röportaj yaptı. İlgiyle okuyacaksınız. Söyleşide Sabbatini, AKOB tarafından ciddiyetle not edilen ve takipçisi olacağımız, özel bir dileğini aktarıyor bizlere. Mersin'de gerçekleştirilecek bir ‘masterclass’ ta, Sabbatini ile Avrupa’da başarıdan başarıya koşan genç sanat elçimiz ve dergi yazarımız Pervin Çakar’ı aramızda görmeyi diliyoruz gelecek yıl içinde.

Fazıl Tütüner, bir AKOB / İSK (İçel Sanat Kulübü) ortak etkinliği olan “Van’a Bahar Müzikle Gelsin, Van Okulları’na Klasik Müzik Desteği Projesi” kapsamında yapılan Sokak Şenliği’ni anlatıyor ve proje kapsamı hakkında bilgilendiriyor sizleri.

Gülşah Uygur, Çukurova Devlet Konservatuvarı Müdürü Mustafa Bayık ile görüştü. Sayın Bayık Adana ‘da neler yapmakta olduğunu ve ileriye yönelik programlarını anlattı yazarımıza.

Vahap Kokulu, Mersin’de geçmişteki “Bir Bahar Akşamı”nın müzikle dolu nostaljik esintilerini naklediyor.

Dırahşan Bulut, İşSanat’ta izlediği ve kısıtlı bir zaman içinde kuliste görüşmeyi başardığı İspanyol şarkıcı Monica Mollina ile yaptığı kısa söyleşi ile ilk kez aramıza katıldı. İleriki sayılarımızda yeni yazılarıyla da aramızda olacak.

Bengü Yılmaz Hadra, AKOB / İSK ortak etkinliği olan Zafer Yümlü ve Kaan Öztutgan'ın Korno ve Klasik Gitar konserini yazıyor.

AKOB ile yaşamınız müzikle dolsun.

Zeffirelli'nin La Scala'daki Aida'sında ikinci perdeden bir sahne.
16 Şubat 2012. Foto: Ömer Eğecioğlu

Zeffirelli'nin Aida'sı 49 Yıl Sonra

La Scala'da

Ömer Eğecioğlu
Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Ünlü İtalyan opera ve film yönetmeni Franco Zeffirelli tarafından Milano'da ilk kez 1963 sezonunda sahneye konulan Aida, 49 seneden sonra aynı mekanda tekrar canlandırıldı. Ünlü yönetmenin dinleyiciyi bir rüya alemine taşıyan operası 2012'nin Şubat ayında La Scala'ya geri geldi. Lila De Nobili'nin 1963 yılı için hazırladığı kostümler depolardan çıkarılıp fırçalandı, temizlendi. Antik Mısır'ı canlandıran paneller ve dekorlar tekrar bir araya konuldu, sahne arkasında Mısır'ın altın devri yeniden yaratıldı.

Aida'yı, Hidiv İsmail Paşa Kahire opera salonunda seslendirilmek üzere ısmarlamıştı. İsmail Paşa'nın kendi inşa ettirdiği ve 1869'un sonunda yine Verdi'nin Rigoletto'su ile açılan Kahire opera evinde Aida ilk olarak 24 Aralık 1871 tarihinde seslendirildi. İtalya prömiyeri ise La Scala'da 8 Şubat 1872 tarihinde gerçekleşti. Franco Faccio'nun şef olduğu İtalya prömiyerinde Aida'yı Bohemyalı soprano Teresa Stolz seslendiriyordu.

Aida, Verdi'nin orkestrayı büyük bir ustalıkla kullandığı operalar arasında sayılır. Eserin evrensel popülerliğinin nedenleri arasında antik Mısır'ın emperyal ihtişamının masalımsı dekoru çerçevesinde bireysel tutkuların, aşkın, vatanseverlik duygularının çelişkisi ve yarattığı trajedilerin çok inandırıcı bir şekilde canlandırılması var.

2012'nin bu yeni Aida'sında orkestrayı Omer Meir Wellber yönetti. Birçok opera icrasında uygulandığı gibi, ana roller değişmeli olarak iki kadro tarafından seslendirildi. 14 Şubat akşamındaki prömiyerinde Aida'yı Oksana Dyka, Amneris'i Marianne Cornetti, Radames'i Jorge De Leon ve Mısır Kralını Roberto Tagliavini seslendirdi. 16 Şubat akşamı gerçekleşen ikinci icrasında ise Aida'yı Liudmyla Monastyrskaya, Amneris'i Luciana D'Intino, Radames'i Stuart Neill ve Mısır Kralını ise Marco Spotti seslendirdi.

Aida'nın 14 Şubat'taki La Scala sezon prömiyerinin dinleyiciler ve eleştirmenler tarafından oldukça olumsuz değerlendirildiğini hemen belirtmeliyim. Dinleyici reaksiyonunda alkışların yanı sıra protesto seslerinin de duyulduğu bu ilk gece performansı üzerine eleştirmenler ikiye ayrılmışlardı. Kimi yakınlarda 89 yaşına giren Zeffirelli'nin tebrik edilmesi gerektiğini, ama bu solistler ile sahneye konulan Aida'nın bir "fiyasko" olarak kendisi için olabilecek en kötü doğum günü hediyesi olduğunu yazdılar. Bu eleştirmenler prömiyerde yer alan Marianne Cornetti, Oksana Dyka, Jorge De Leon ve Andrey Dobber'in yetersizliğini dile getirdiler. Operanın bitiminde dinleyicileri selamlamak üzere sadece üç sanatçının perde önüne gelmesi icranın yarattığı genel olumsuz havanın bir işareti sayılır sanırım. Bu arada 3. perdeden sonra fuayeye gelen bir orkestra üyesinin orkestranın yeterince profesyonel olmadığını iddia eden bir dinleyici ile tartışması da, La Scala'da şimdiki kadar eşî görülmemiş bir skandal olarak nitelendirildi.

İtalyan eleştirmenler genç İsraili şef Omer Meir Wellber'in performansı üzerine de değişik yorumlar yaptılar. Kimisine göre "renksiz, kötü, beraber olmayan" olarak değerlendirilen şef, diğerleri tarafından ise "ilham kaynağı" ve "enerji dolu" olarak göklere çıkarıldı.

1778 yılında yapılmış olan Teatro alla Scala opera evi, Milano.
Foto: Ömer Eğecioğlu

Neyse ki benim izleme şansına kavuştuğum performans 14 Şubat prömiyeri değil de Aida'nın 16 Şubat akşamındaki ikinci icrası oldu. Bu ikinci gecenin başarılı Aida'sı Ukraynalı soprano Liudmyla Monastyrskya, Ukrayna Operasının solistlerinden. Uluslararası arenada sesini duyurması 2009 yılında Berlin operasında Tosca rolü ile başlayıp daha sonra Covent Garden'da seslendiği Aida (2009) ve Royal Opera House'ta seslendiği Macbeth (2011) ile devam etmiş. Verdi'nin dilinden çok iyi anladığı açık. Aida olarak başarısı da tartışmasız.

İkinci gecenin performansı çok tatmin ediciydi diyebilirim. Hem Amneris'i seslendiren Luciana D'Intino, hem de Radames'i seslendiren Stuart Neill, kıvrak ve cüsselerine yakışan gür seslere sahipler. Neill'in "Celeste Aida"sı belki ünlü tenor Franco Corelli'ninki gibi mükemmel bitmedi ama Roberto Alagna'yı La Scala sahnesini terk ettiren 2006 performansı gibi bir reaksiyona da neden olmadı. Omer Meir Wellber, Daniel Barenboim'in himayesinde yükselmiş bir orkestra şefi olarak bulunduğu yere biraz kolay gelmiş olabilir, ama Aida'nın ikinci gecesindeki icrası hem orkestranın hem de sanatçıların beraberliği açısından gayet yerinde ve güzeldi.

Operanın ikinci perdesinde sahnede yer alan iki muhteşem at, zaten masalimsi olan geçit törenine görsel bir zenginlik kattı. Bu hayvanların sahnede yer alması ise İtalyan LAV (Anti-Vivisection League) tarafından eleştirildi. Anladığım kadarı ile bu grubun şikayetine rağmen La Scala atları kullanmaya devam edecek.

Verdi'nin müziği, Aida'nın sahnelenmesindeki ihtişam, 16 Şubat 2012 akşamı dinlediğim solistlerin kalitesi ve eserin La Scala gibi görkemli bir mekanda sahnelenmesi beni oldukça etkiledi. Bu öğeleri ustalıkla birleştiren Zeffirelli'nin Aida'sının 49 yıldan sonra La Scala'da ikinci kez hayata gelişi de bence ünlü yönetmenin yaşamının sonbaharında opera severlere sunduğu güzel bir armağandı.

Aida'nın La Scala'daki performansının posterini. 16 Şubat 2012

Zeffirelli'nin La Scala'daki Aida'sında ikinci perdeden bir sahne. 16 Şubat 2012. Foto: Ömer Eğecioğlu

Zeffirelli'nin La Scala'daki Aida'sının sanatçı kadrosu. 16 Şubat 2012 Foto: Ömer Eğecioğlu

